

Από το Συναξάρι - Οι τρεις Ιεράρχες (30/1)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Ιανουαρίου 29, 2012

Επί βασιλείας του αυτοκράτορα Αλεξίου του Κομνηνού (1081-1118) ξέσπασε στην Βασιλεύουσα φιλονικία που διαίρεσε τους λογίους, τους καταρτισμένους στα ζητήματα της πίστεως και τους έμπλεους ζήλου για την αρετή, με θέμα τους τρεις αγίους ιεράρχες και μεγάλους Πατέρες της Εκκλησίας: τον Μέγα Βασίλειο, τον Γρηγόριο τον Θεολόγο και τον Ιωάννη τον Χρυσόστομο. Άλλοι έλεγαν ότι προτιμούν τον Μέγα Βασίλειο, γιατί ερμήνευε τα μυστήρια της φύσης όπως κανείς άλλος, και με τον ενάρετο βίο του συναγωνιζόταν τους αγγέλους. Θεμελιωτής του μοναχισμού, αρχηγός σύμπασας της Εκκλησίας στον αγώνα της κατά της αίρεσης, αυστηρός ποιμένας και απαιτητικός ως προς την καθαρότητα των ηθών, δεν έβρισκες πάνω του τίποτε το γήινο και το κατώτερο. Γι' αυτό, έλεγαν, ήταν ανώτερος από τον άγιο Χρυσόστομο ο οποίος από την φύση του ήταν πιο συγκαταβατικός προς τους αμαρτωλούς. Άλλοι, παίρνοντας το μέρος του ονομαστού αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, αντιστρέφοντας το επιχείρημα, υποστήριζαν ότι ο Ιωάννης διόλου δεν υπολείπεται σε ζήλο του Βασιλείου, είτε επρόκειτο για τον αγώνα κατά των παθών είτε για την καθοδήγηση των αμαρτωλών στην μετάνοια και την ανύψωση του λαού προς την ευαγγελική τελείωση. Ασυναγώνιστος σε ευγλωττία, ο «Χρυσορρήμων» αυτός ποιμένας γεώργησε την Εκκλησία με έναν αληθινό ποταμό λόγων, στους οποίους ερμήνευσε τον θείο λόγο και έδειχνε πως εφαρμόζεται στην καθημερινή ζωή, με ρητορική τέχνη ανώτερη των δύο άλλων αγίων διδασκάλων. Μια άλλη ομάδα υποστήριζε ότι ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος ήταν ο ανώτερος, λόγω της κομψότητας, του εύρους και του βάθους του θεολογικού του λόγου. Έχοντας αφομοιώσει το σύνολο της ελληνικής σοφίας και ρητορικής, έφθασε, έλεγαν, σε τέτοιο ύψος θεωρίας του Θεού, ώστε κανείς άλλος δεν μπορούσε να εκφράσει τόσο τέλεια το δόγμα της Αγίας Τριάδος.

Καθώς λοιπόν ο καθένας υπερασπιζόταν με αυτόν τον τρόπο τον έναν πατέρα έναντι των άλλων δυο, σε λίγο η έριδα εξαπλώθηκε σε ολόκληρο τον χριστιανικό λαό της Βασιλεύουσας και αντί να ευνοεί την αφοσίωση στους αγίους, προκαλούσε ταραχές, διαφωνίες και διαμάχες χωρίς τέλος ανάμεσα στις τρεις παρατάξεις.

Μια νύχτα, οι τρεις άγιοι ιεράρχες παρουσιάσθηκαν σε ενύπνιο στον άγιο Ιωάννη Μαυρόποδα, μητροπολίτη Ευχαϊτών (5 Οκτ.), αρχικά ένας ένας και ύστερα μαζί. Του είπαν με μια φωνή: «Καθώς βλέπεις είμαστε και οι τρεις κοντά στον Θεό και δεν μας χωρίζει ούτε διαφωνία ούτε αντιπαλότητα. Ο καθένας από εμάς, ανάλογα με τις περιστάσεις και με την έμπνευση που είχε λάβει από το Άγιο Πνεύμα, συνέγραψε και δίδαξε για την σωτηρία των ανθρώπων. Δεν υπάρχει ούτε πρώτος, ούτε δεύτερος, ούτε τρίτος ανάμεσά μας κι αν καλέσεις τον ένα, πάραυτα θα παρουσιασθούν και οι

δυο άλλοι. Γι' αυτό πρόσταξε όσους φιλονικούν, να μην προξενούν διαιρέσεις στην Εκκλησία εξαιτίας μας, αφού όσο βρισκόμασταν εν ζωή όλες μας οι προσπάθειες αποσκοπούσαν στην αποκατάσταση της ενότητας και της ομόνοιας στον κόσμο. Μερίμνησε κατόπιν, να εορτάζεται η μνήμη και των τριών μας την ίδια ημέρα, συνθέτοντας την ακολουθία και τους ύμνους που μας έχουν αφιερώσει, με την τέχνη και την γνώση που σου έδωσε ο Θεός, και παράδωσέ τα στους χριστιανούς με την εντολή να εορτάζουν την κοινή τιμή μας κάθε χρόνο. Εάν μας τιμήσουν κατ' αυτό τον τρόπο, ως όντες ένα κοντά στον Θεό και εν Θεώ, υποσχόμαστε ότι θα μεσιτεύουμε στην κοινή μας προσευχή για την σωτηρία τους». Με αυτά τα λόγια οι άγιοι ανέβηκαν στον ουρανό μέσα σε άπειρο φως, αποκαλώντας ο ένας τον άλλο με το όνομά του.

Χωρίς να αργοπορήσει ο άγιος Ιωάννης συγκέντρωσε τότε τον λαό και μετέφερε το μήνυμα. Καθώς τον σέβονταν όλοι για την αρετή του και τον θαύμαζαν για την δύναμη του λόγου του, οι τρεις παρατάξεις ειρήνευσαν και όλοι τον παρακινούσαν να συνθέσει χωρίς χρονοτριβή την ακολουθία της κοινής εορτής. Με λεπτή διάκριση επέλεξε να αφιερώσει σε αυτό τον εορτασμό την τριακοστή ημέρα του Ιανουαρίου, σφραγίζοντας έτσι τον μήνα εκείνο κατά τον οποίον εορτάζονται και οι τρεις χωριστά (1^η άγιος Βασίλειος • 25^η άγιος Γρηγόριος • 27^η ανακομιδή λειψάνων του αγίου Ιωάννου).

Όπως αναφέρουν πολλά τροπάρια αυτής της θαυμαστής ακολουθίας, οι τρεις Ιεράρχες - «επίγεια τριάδα» - κατά το πρόσωπο διακριτοί αλλά ενωμένοι με την χάρη του θεού, μας δίδαξαν, τόσο με τα γραπτά τους όσο και με τον βίο τους, να λατρεύουμε και να τιμούμε την Αγία Τριάδα, τον ένα Θεό σε τρία Πρόσωπα. Οι τρεις αυτοί φωστήρες της Εκκλησίας διέδωσαν σε όλη την γη το φως της αληθινής πίστεως, αψηφώντας κινδύνους και διώξεις, και άφησαν σε μας τους απογόνους τους αυτή την ιερή κληρονομιά, μέσω της οποίας μπορούμε και εμείς να φθάσουμε στην υπέρτατη μακαριότητα και την αιώνια ζωή παρουσία του Θεού με όλους τους αγίους. Κλείνοντας τον μήνα Ιανουάριο, κατά τον οποίο εορτάζουμε τόσο τους ένδοξους, ιεράρχες, ομολογητές και ασκητές, με την κοινή εορτή των τριών μεγάλων Ιεραρχών, η Εκκλησία ανακεφαλαιώνει κατά κάποιο τρόπο την μνήμη όλων των αγίων που έδωσαν μαρτυρία της ορθοδόξου πίστεως με τα γραπτά και τον βίο τους. Με την εορτή αυτή τιμούμε το όλον έργο διδασκαλίας και φωτισμού του νου και της καρδιάς των πιστών δια του λόγου, το οποίο επιτελείται δια μέσου των αιώνων στην Εκκλησία. Η εορτή των τριών Ιεραρχών είναι επομένως ο συνεορτασμός όλων των Πατέρων της Εκκλησίας, όλων αυτών των προτύπων ευαγγελικής τελείωσης, τους οποίους ανέδειξε το Άγιο Πνεύμα από εποχή σε εποχή και από τόπο σε τόπο, για να είναι νέοι Προφήτες και νέοι Απόστολοι, οδηγοί των ψυχών προς τον Ουρανό, παρηγορητές του λαού και πύρινοι στύλοι προσευχής, στήριγμα και εδραίωση της Εκκλησίας στην αλήθεια.

(Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, Εκδόσεις ΙΝΔΙΚΤΟΣ)

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

(Πηγή ηλ. κειμένου: mkka.blogspot.com)